

Σεπτέμβριος 2007

Μέρες Σχολείου

Στης γ' - απλ. φύλλον 1

Μάτια αμπελιών, μάπα πουλιών, εκατομμύρια μαργαριτάρια διπλωμένα γύρω απ' τη φωνή μου δέονται υπέρ της σωτηρίας. Σας παρακαλούμε: Αφήστε μας τα πράγματα. Μη μας τα καίτε. Αφήστε τα έντομα να βρίσκουνε τ' άνθη τους.

ΜΗΝ ΑΓΓΙΖΕΤΕ!

Αφήστε αυτόν τον όμορφο κόσμο να διαιωνίζεται ανακυλώντας το αύριο μες στις πηγές του -όπως τον καιρό που γεννήθηκα - ως ν' αναδύεται, κάθε πρωί, για πρώτη φορά, μες απ' τις ρόδινες γάζες της γέννας του.

Σβήστε στον ήλιο την κακή φωτιά.

Μη μας σκοτώνετε!

Νικηφόρος Βρεττάκος

Αυτοβιογραφία

ΕΚΤΟΣ ΔΙΔΑΚΤΕΑΣ ΥΛΗΣ

Ο Σεπτέμβρης παραδοσιακά είναι ο μήνας των σχολείων, με τις φωνές των παιδιών να ξεχειλίζουν το χώρο και τις μέρες του. Όμως, αυτός ο φετινός μήνας, αυτός ο φετινός Σεπτέμβρης, ήταν λίγο διαφορετικός απ' ότι οι προηγούμενοι. Πιο μαυρισμένος - εμφανώς πιο μαυρισμένος - από τις φωτιές και τις στάχτες, μα και τον πόνο - τον αβάσταχτο πόνο - των ανθρώπων.

Ξεκινήσαμε, λοιπόν, τη φετινή μας προσπάθεια για κατάκτηση της γνώσης μέσα στους καπνούς των ημερών και προσπαθήσαμε, σιγά-σιγά, να προσαρμοστούμε στην καθημερινότητά μας, έχοντας μέσα μας αυτά που ακούσαμε την πρώτη μέρα στον αγιασμό (*Δράξασθε παιδείας*), μα και το λόγο του ποιητή: *«Σβήστε στον ήλιο την κακή φωτιά. Μη μας σκοτώνετε!»*.

Όπως, όμως, σχεδόν πάντα συμβαίνει, μέσα από την απογοήτευση έρχεται η ελπίδα, και μάλιστα σε στιγμές που εσύ δεν το περιμένεις. Σου προκύπτει «εξαίφνης». Να ένα τέτοιο «εξαίφνης» ήταν, όταν είδα σε πίνακα ανακοινώσεων (της γ' γυμνασίου) ένα φωτοτυπημένο απόσπασμα από το βιβλίο του Καρόλου Κουν *«Κάνουμε θέατρο για την ψυχή μας»*. Αυτόματα μου ήρθε στο νου πως, ναι μεν εμείς δεν κάνουμε θέατρο - όπως τουλάχιστον το εννοεί ο Κάρολος Κουν - όμως *«Κάνουμε μάθημα για την ψυχή μας»*.

«Κάνουμε μάθημα για την ψυχή μας»

Και αμέσως όλη η προσπάθειά (μικρών και μεγάλων) αποκτά

βαθύτατο νόημα και διάρκεια μέσα στο χρόνο, που μας δίδει απλόχερα *νέες εμπειρίες, νέες καταστάσεις, νέες σχέσεις, νέα δεδομένα*.

Συνειδητοποιούμε πως η μαθητεία είναι διαρκής κατάσταση, χωρίς τέλος, μια διαρκής αρχή, και μέσα σ' αυτή τη διάρκεια φουντώνει η αίσθηση του ατελούς. Όλα τα άλλα έρχονται σε δεύτερη μοίρα, όχι κατ' ανάγκη ευκαταφρόνητη, μια και όλες οι ανάγκες του ανθρώπου εξυπηρετούν τελικά την ίδια τη ζωή.

Κάνουμε, λοιπόν, μάθημα για την ψυχή μας, όχι γιατί κάποιος το επιβάλλουν σε άλλους, αλλά γιατί το θέλουμε, αφού διαφορετικά νιώθουμε πως δεν θα μπορούσαμε να υπάρξουμε.

Κάνουμε μάθημα για την ψυχή μας για να μπορέσουμε όλοι, μικροί και μεγάλοι, να συγκινηθούμε από αυτά που η γνώση προσφέρει μα και να συν-κινηθούμε προς άλλους χώρους, περισσότερο ευάερους και περισσότερο ευήλιους.

Καλή χρονιά!

Επιστροφή στα θρονιά.

Αγιασμός, Τρίτη 11 Σεπτεμβρίου.

Οι σκέψεις των μαθητών του α2 γυμνασίου, όπως καταγράφηκαν από τους ίδιους, μετά την πρώτη τους επαφή και γνωριμία με το βιβλίο της αρχαίας ελληνικής γλώσσας.

Γιολάντα Γίτη

«Τα Αρχαία Ελληνικά δεν είναι μια ξένη γλώσσα, αλλά η γλώσσα των προγόνων μας», όπως μας είπε η καθηγήτριά μας. Μια, αυτή είναι φυσικά και η αλήθεια, αφού – ακόμη κι αν καμιά φορά δεν το καταλαβαίνουμε – τα χρησιμοποιούμε καθημερινά στο λεξιλόγιό μας, όχι μόνο εμείς, αλλά και παιδιά του δημοτικού, απ' ό,τι έχω προσέξει. Και ελπίζω πως τα αρχαία ελληνικά θα συνδέονται με τα νέα για πάρα πολλά χρόνια ακόμα – αν όχι για πάντα – με „γόρδιο δεσμό“.

Με εντυπωσίασε το ζήτημα με τα γλωσσικά δάνεια. Είναι απίστευτο το γεγονός ότι μια αρχαία γλώσσα μπορεί να ταξιδέψει στην Αγγλία, τη Γαλλία, την Ιταλία, μέχρι και τη Γερμανία και να εγκατασταθεί και στις τέσσερις χώρες συγχρόνως!

Όπως και να 'ναι, το μάθημα των Αρχαίων μ' αρέσει πολύ κι ελπίζω να συνεχιστεί έτσι για όλη τη σχολική χρονιά!

Μαριεύη Παλαφραγκάκη

Τα Αρχαία Ελληνικά είναι μία γλώσσα που οι λέξεις συνδέονται με τη νέα ελληνική γλώσσα, δηλαδή έχουν πολλές ομοιότητες.

Τα Αρχαία δεν τα συμπαθώ ιδιαίτερα, αλλά πιστεύω ότι αργότερα θα μου αρέσουν περισσότερο. Την αρχαία ελληνική γλώσσα πιστεύω ότι την μαθαίνουμε όχι επειδή θα μας χρειαστεί στην κοινωνική μας ζωή, αλλά επειδή είναι η ρίζα του αλφαβήτου της νέας ελληνικής γλώσσας.

Στέφανος Βενέρης

Είναι σημαντικό να ξέρεις αρχαία Αρχαία Ελληνικά. Πολλές λέξεις από τα Αρχαία τις χρησιμοποιούμε και τώρα. Αλλά και οι Άγγλοι έχουν πάρει πολλές λέξεις, όπως μοναρχία, δημοκρατία, αρμονία, τυραννία κ.ά.

Αν δεν υπήρχαν τα Αρχαία δεν θα υπήρχε η Νεοελληνική Γλώσσα. Δηλαδή είναι η ρίζα της Νεοελληνικής Γλώσσας.

Χριστόφορος Κριμίλης

Οι πρώτες σκέψεις και προβληματισμοί μου για τα Αρχαία, εφόσον είναι ένα καινούριο μάθημα ήταν ότι θα είναι πολύ δύσκολο. Τώρα πια, μετά από δύο μαθήματα δεν μπορώ να πω ότι είναι δύσκολο, αλλά δεν έχω βγάλει ένα τελικό συμπέρασμα ακόμα. Απορώ όμως. Σε τι θα μου χρησιμεύσει; Άλλωστε ούτε θα τη μιλήσω, ούτε θα τη χρησιμοποιήσω ποτέ μου, νομίζω!

Αθηνά Πατισιούρα

Τα αρχαία ελληνικά είναι το μέσο έκφρασης της σκέψης των αρχαίων Ελλήνων στη φιλοσοφία, στην ιατρική, στην Ιστορία και στα μαθηματικά και γι' αυτό είναι πολύ σημαντικό να τα γνωρίσουμε. Πιστεύω ότι η διδασκαλία των αρχαίων ελληνικών είναι απαραίτητη, γιατί θα μας βοηθήσει να κατανοήσουμε την σκέψη και τον τρόπο ζωής των αρχαίων Ελλήνων. Τα Αρχαία Ελληνικά είναι σίγουρα ένα δύσκολο μάθημα, αλλά πιστεύω ότι θα τα καταφέρω.

Αντώνης Νεραντζούλης

Από την ώρα που χτύπησε το κουδούνι για να μπούμε μέσα στην τάξη και να κάνουμε Αρχαία Ελληνικά είχα πολλή αγωνία. Αφού η κυρία μας έδειξε το βιβλίο και μας εξήγησε κάποια πράγματα, είδα από αυτή την «ξένη» γλώσσα που νόμιζα ότι διάβαζα, πολλές εκφράσεις τις οποίες χρησιμοποιούμε ακόμα και σήμερα. Αυτό κάπως με παρηγόρησε. Η καθηγήτριά μου για να μας καθησυχάσει και να μας κάνει να δούμε τα Αρχαία με καλό μάτι μας είπε ότι με τον καιρό θα συνηθίσουμε.

Ελπίζω η κυρία μας να έχει δίκιο και τα Αρχαία να γίνουν από τα καλύτερά μου μαθήματα.

Ελύρος Καρκαβίτσας

Αν και από μεγαλύτερους άκουγα ότι τα αρχαία είναι δύσκολα ποτέ δεν το πίστεψα. Ποτέ δεν πίστεψα ότι είναι δύσκολο μάθημα, γιατί νομίζω αν θες να μάθεις κάτι με λίγο παραπάνω κόπο και διάβασμα θα τα καταφέρεις.

Πάντα ήθελα να δω πώς είναι να ξέρεις αρχαία. Αν και είναι αρχή ακόμα για να βγάλω συμπεράσματα, νομίζω ότι θα τα πάω μια χαρά, γιατί αν το σκεφτείς είναι η καθομιλουμένη με κάποιες αλλαγές.

Κάποιοι έχουν την απορία γιατί να μαθαίνουμε αρχαία, αφού δεν τα χρησιμοποιούμε καθόλου. Μπορεί να μην τα χρησιμοποιούμε για να μιλήσουμε σε κάποιον αλλά αυτή η γλώσσα είναι ο πολιτισμός μας.

Μαριέτα Νοικοκυράκη

Μπήκαμε στο γυμνάσιο. Οι πρώτες σκέψεις μου για τα Αρχαία Ελληνικά ήταν ότι θα ήταν ένα αρκετά δύσκολο μάθημα και ήμουν πολύ προβληματισμένος. Αλλά άμα τα διαβάσεις προσεκτικά, θα δεις ότι πολλές λέξεις μοιάζουν πολύ με αυτές που χρησιμοποιούμε σήμερα ή είναι ίδιες. Η απορία μας ήταν: «γιατί πρέπει να μάθουμε αρχαία ελληνικά αφού δεν την μιλάμε πια;» Είδα ότι χρησιμοποιούμε πολλές λέξεις από αυτές και ότι τις χρησιμοποιούν και πολλές χώρες, εκτός απ' την Ελλάδα. Τελικά, το συμπέρασμά μου είναι ότι τα Αρχαία Ελληνικά είναι ένα σχετικά εύκολο μάθημα.

Γιάννης Κληρονόμος

Τα Αρχαία είναι ένα καινούριο μάθημα για μένα. Μου φαίνονται λίγο παράξενα, σαν μια καινούρια γλώσσα. Μοιάζουν λίγο με την Ιστορία. Τα αρχαία ήταν η γλώσσα που μιλούσαν οι αρχαίοι Έλληνες. Όλοι ξέρουμε ότι οι αρχαίοι Έλληνες είχαν ένα σπουδαίο πολιτισμό. Για την ακρίβεια μπορεί να είναι μια καινούρια γλώσσα για μένα, αλλά στην πραγματικότητα είναι πολύ παλιά.

Οδυσσέας Κοκκίνηρ

Εγώ πρώτη φορά κάνω στη ζωή μου Αρχαία. Είναι σαν μια καινούρια γλώσσα, όπως τα Αγγλικά ή τα Γερμανικά. Έχω ακούσει πως έχει σχέση με την Ιστορία και την νεοελληνική γλώσσα και ότι είναι πολύ παλιά. Όμως θα είναι μια γλώσσα που θα την κάνω πρώτη φορά.

Θαμάς Νάθνας

Τα Αρχαία Ελληνικά μετά το πρώτο μάθημα, μου φάνηκαν πολύ εύκολα, αλλά δεν ξέρω αν τα δω με άλλο μάτι στην τρίτη γυμνασίου.

Αλλά αυτό που προβληματίζει τα παιδιά είναι σε τι βοηθάει να μαθαίνουμε αρχαία, αφού δεν υπάρχει περίπτωση να μιλήσουμε με κάποιο φίλο ή γνωστό μας. Υπάρχουν όμως και διάφορες δουλειές που άμα σπουδάσουμε, τα αρχαία θα είναι πολύ χρήσιμα.

Σπύρος Μαγκουσάκης

Γυμνάσιο φέτος. Η αλήθεια είναι ότι μου φαίνεται λίγο παράξενο. Καινούρια βιβλία, όπως παραδείγματος χάρη τα Αρχαία που τα κάνω πρώτη φορά.

Μου έχει πει ο αδερφός μου ότι δεν είναι δύσκολα αρκεί να διαβάζεις και να προσέχεις στο μάθημα. Εγώ αμέσως σκέφτηκα και απόρησα τι να το κάνω αφού δεν θα μου χρησιμεύουν πουθενά στην υπόλοιπη ζωή μου. Αλλά από ό,τι έχω ακούσει από τους μεγαλύτερους, τα Αρχαία Ελληνικά τα χρησιμοποιούμε ακόμα και σήμερα αλλά δεν το καταλαβαίνουμε. Οι πιο πολλοί από εσάς θα απορήσετε όπως απόρησα και εγώ, όταν μου είπαν ότι πολλές λέξεις που σήμερα χρησιμοποιούμε στην ομιλία μας καθημερινά είναι λέξεις των αρχαίων ελληνικών. Πράγματι, όταν σκέφτηκα λίγο, είδα πως έχουν δίκιο. Η γλώσσα μας είναι σχεδόν η μοναδική που από τότε μέχρι σήμερα διατηρείται η ίδια.

Έτσι ένιωσα την περιέργεια να τα γνωρίσω και πιστεύω πως θα με κάνουν να γνωρίσω ακόμη καλύτερα τη γλώσσα που μιλάω.

Κατερίνα Κογεράκη

Από το δημοτικό σκεφτόμουν και αναρωτιόμουν τον λόγο που στο γυμνάσιο θα κάναμε Αρχαία Ελληνικά. Τώρα, όμως που έφτασε η ώρα, είμαι περιέργος να δω πώς είναι αυτό το μάθημα που όλοι έλεγαν ότι είναι δύσκολο. Προβληματίζομαι αν θα με δυσκόλευε αυτό το μάθημα. Τώρα νιώθω ωραία διότι θα μάθω κάτι που δεν το ήξερα και είναι και πολύ σημαντικό.

Νικόλας Μιχάκος

Τα Αρχαία Ελληνικά είναι ένα δύσκολο μάθημα που θέλει πολύ διάβασμα για να βγάλεις ένα καλό βαθμό. Ο προβληματισμός μου για τα αρχαία ελληνικά είναι ότι θα δυσκολευτώ στο να κλείνω ρήματα και ουσιαστικά στα αρχαία ελληνικά. Τα συναισθηματά μου είναι και καλά και κακά, το καλό είναι ότι θα γνωρίσουμε ένα καινούριο μάθημα και το κακό ότι θα είναι κάπως δύσκολο.

Νίκος Σηφάκης

Εγώ προσωπικά, πριν αρχίσει το σχολείο, φοβόμουν πάρα πολύ τα Αρχαία. Νομίζω ότι ήταν κάτι πάρα πολύ δύσκολο αλλά μόλις κάναμε τη πρώτη μέρα Αρχαία είδα, ότι δεν ήταν και τόσο δύσκολο. Μόλις σχολάσαμε πήγα στο σπίτι και μόλις άρχισα να διαβάζω το βιβλίο τα καταλάβαινα πάρα πολύ καλά. Αυτό όμως δεν σημαίνει ότι είναι όλα εύκολα, υπάρχουν και δυσκολίες, π.χ. οι τόνοι.

Λευτέρης Μυλωνάς

Ξεφυλλίζοντας σιγά σιγά τις σελίδες του βιβλίου της αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας διαπίστωσα ότι πολλές λέξεις και φράσεις χρησιμοποιούνται και στη σύγχρονη γλώσσα. Προβληματισμός μου είναι το πόσο γρήγορα θα μπορέσω να διαβάσω με ευχέρεια ένα αρχαίο κείμενο.

Ακόμα και σήμερα πολλοί άνθρωποι για να δώσουν μεγαλύτερη έμφαση στα λόγια τους χρησιμοποιούν φράσεις ή λέξεις από την αρχαία ελληνική γλώσσα μας.

Πόσο θα ήθελα να ήμουν στη θέση εκείνων που παλιότερα διάβαζαν με τελειότητα τα αρχαία ελληνικά κείμενα! Όπως την Ιλιάδα και την Οδύσσεια. Η αρχαία ελληνική γλώσσα είναι απόσταγμα σοφίας και έχει διαχρονική αξία. Επίσης πολλές ευρωπαϊκές γλώσσες χρησιμοποιούν πολλές ελληνικές λέξεις ή ρίζες λέξεων. Βρετανοί ειδικοί υποστηρίζουν ότι «η ελληνική γλώσσα ενισχύει τη λογική και τονώνει τις ηγετικές ικανότητες». Οι Η/Υ προχωρημένης τεχνολογίας δέχονται ως «νοηματική» γλώσσα μόνο την αρχαία ελληνική. Η αρχαία ελληνική γλώσσα προκαλεί παγκόσμιο θαυμασμό και είναι ευθύνη όλων μας να τη μάθουμε καλύτερα ως γνήσιοι απόγονοί τους.

Αθηνά Σταυρουλάκη

Διαβάζοντας για πρώτη φορά την Αρχαία Ελληνική Γλώσσα παρατήρησα ότι η γλώσσα που μιλάμε σήμερα είναι απόγονος της ελληνικής γλώσσας που μιλιόταν εδώ, στην Ελλάδα, πριν από 2.500 χρόνια. Επίσης, διαπίστωσα ότι πολλές λέξεις που χρησιμοποιούμε και σήμερα τις χρησιμοποιούσαν οι αρχαίοι Έλληνες π.χ. νους υγιής, άσμα αγωνίζομαι κ.τ.λ.

Νιώθω περήφανος, γιατί είμαι Έλληνας και μιλάω την ελληνική γλώσσα και είμαι χαρούμενος, γιατί διαβάζοντας αρχαία ελληνικά θα πλουτίσω το λεξιλόγιό μου.

Γιάκωβος Λιναρδάκης

Όταν μου έλεγε κάποιος τη λέξη «Αρχαία» πριν ξεκινήσω την πρώτη γυμνασίου, σκεφτόμουν «Πω,πω! Δύσκολα πράγματα, τα Αρχαία δε θα τα καταφέρω ποτέ!!!» Μερικές ημέρες όμως πριν αρχίσουν τα μαθήματα έμαθα μερικά πράγματα σχετικά με τα αρχαία και δε μου φάνηκαν τόσο δύσκολο όσο νόμιζα. Μπερδεύω βέβαια τους τόνους και τα πνεύματα, αλλά νομίζω ότι αν κάνω μια καλή ανάγνωση, το πρόβλημα αυτό θα λυθεί.

Υπάρχει όμως η εξής απορία: «Γιατί πρέπει να μάθουμε τα Αρχαία;» Αλλά έχω βρει ήδη την απάντηση μόνη μου. Η αρχαία ελληνική γλώσσα είναι ένα σημαντικό μέρος του πολιτισμού μας που αξίζει να τα ξέρουμε. Επίσης νομίζω ότι μας βοηθάνε να εμπλουτίσουμε το λεξιλόγιό μας.

Πιστεύω ότι φέτος τα Αρχαία δε θα μου φανούν τόσο δύσκολο, θα χρειαστεί όμως πολύ διάβασμα και συγκέντρωση. Εύχομαι να πάνε όλα πολύ καλά στη φετινή χρονιά!!!

Μαριάννα Μερτζάνη

Τα Αρχαία Ελληνικά είναι γλώσσα γνωστή σε όλο τον κόσμο, στην Ευρώπη, στην Ασία, στη Βορειοανατολική Αφρική. Κι αυτό από την εποχή του Αρχαίου Κόσμου, από τις αποικίες στη Σικελία, την Ιταλία, τις σχέσεις με την Αίγυπτο και την Περσία και την εκστρατεία του Μέγα Αλέξανδρου. Σήμερα, δεν τα μιλάμε, ωστόσο πρέπει να τα ξέρουμε, κι αυτό γιατί λεγόμαστε Έλληνες και πρέπει να γνωρίζουμε τη διάλεκτο, τις λέξεις, τη γραμματική που χρησιμοποιήθηκαν για να ειπωθούν φράσεις ιστορικές, που και σήμερα ακούγονται. Ο ανοιχτός σήμερα κόσμος συνεχίζει να ανοίγει ακάθεκτος, μα μαζί με τις ευκολίες και δυνατότητες που προσφέρει μας συγχέει και μας μεταμορφώνει από Ρώσους, Κινέζους, Έλληνες, Ιταλούς, Ταϊλανδούς, σε ανθρώπους χωρίς ιδιαιτερότητες, μια απρόσωπη μάζα.

Γνωρίζοντας τις ιδιαιτερότητές του ο καθένας, μπορεί να μπει στο λαβύρινθο και να βρει τον εαυτό του, να μπορεί να πει ελεύθερα ότι, ναι, Ελληνικά μαθαίνουν τώρα στην Ευρώπη, εκεί βασίζονται τις λέξεις τους, βάσει αυτών μεταφράστηκαν τα αιγυπτιακά ιερογλυφικά, Έλληνες στάθηκαν στις Θερμοπύλες, Έλληνες έφτασαν μέχρι την Ινδία, κι αυτοί έπαιξαν ρόλο στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Να μάθει και μια άλλη γλώσσα και να καταλάβει, και να προσθέτει ότι τα κατόλοιπά της υπάρχουν σήμερα και να μάθει πως είναι απ' τις πιο σημαντικές, να δυσκολευτεί να προσπαθήσει να τη μιλήσει και εν τέλει να τη μάθει σχεδόν όλη, και να μπορεί να λέει, ότι ξέρω ποιος είμαι, έχω αυτό που στα Αρχαία λέγεται γνώθι σ' αυτόν.

Δ. Μακράκης

Η Αθηναϊκή Δημοκρατία προέβλεπε για όλα: από την πυροπροστασία των ιερών ως το «μαύρισμα» των ανόξιων πολιτικών. Το μαρτυρούν τα πολύτιμα εκθέματα του Επιγραφικού Μουσείου.

Πώς ψήφισαν οι αρχαίοι

Η Αθηναϊκή Δημοκρατία, η οποία καθιέρωσε τις εκλογές πριν από 2.500 χρόνια, εφηύρε και το λεγόμενο «μαύρισμα». Σίγουρα πολλά έχουν αλλάξει από τότε, για παράδειγμα, το δικαίωμα της ψήφου το είχαν μόνο άντρες άνω των 25 και επιπλέον οι εκλογές γινόταν συνήθως κάθε Ιούνιο.

Στην Αθήνα, κατά τον 5^ο αιώνα, σύμφωνα με πληροφορίες τις οποίες έχουμε από το Επιγραφικό Μουσείο, για να εκλεγούν οι άρχοντες και οι αξιωματούχοι, σπηνόταν δύο πέτρινες κάλπες ή κληρωτίδες. Η μία με τα ονόματα των υποψηφίων και η άλλη με μαύρα και λευκά κουκιά. Αρχικά, έβγαζαν ένα όνομα από τη μία κάλπη και ένα κουκί από την άλλη. Αν το κουκί ήταν λευκό, ο υποψήφιος εκλεγόταν, αν όμως το κουκί ήταν μαύρο, τότε αποκλειόταν.

Τον 4^ο αιώνα π.Χ. οι αρχαίοι βρήκαν ένα πιο πρακτικό σύστημα από τις δύο κάλπες, που είχαν παλαιότερα,

Εικόνα 1

κατέληξαν στο να χρησιμοποιούν μόνο τη μία, η οποία είχε κάποιες εγκοπές στην όψη της με πλακίδια στα οποία αναγραφόταν τα ονόματα των υποψηφίων (εικόνα 1) και ένα σωλήνα για να μπαίνουν ανακατεμένα κάποια μικρά άσπρα ή μαύρα σφαιρίδια. Εάν το πρώτο σφαιρίδιο που έβγαине με κάποιο μηχανισμό ήταν λευκό, τότε ο υποψήφιος εκλεγόταν, ενώ αν ήταν μαύρο πάλι τον απέρριπταν. Επίσης με αυτόν τον τρόπο κληρώνονταν και οι δικαστές. Η κλήρωση γινόταν το πρωί πριν τη δίκη, έτσι ώστε τα ονόματα των δικαστών να μην είναι εκ των προτέρων γνωστά για να μην δωροδοκούνται.

Τα ΦΕΚ των αρχαίων

Τα αρχαία ψηφίσματα (ΦΕΚ, δηλαδή «Φύλλα Εφημερίδας της Κυβέρνησης») είχαν σκληρή υφή, σαν πέτρα, και γι' αυτό ξεχωρίζουν. Έκθεμα στο μουσείο αποτελεί το αρχαιότερο ψήφισμα του κόσμου, που αφορά τους κληρούχους στη Σαλαμίνα (510 π.Χ.). Ξεχωρίζει, επίσης, μία πλάκα με δύο στίχους μιας γραφής του 8^{ου} αιώνα που ονομάζεται «Βουστροφηδόν», η οποία σχηματίζει

ΟΙ ΠΕΤΡΕΣ ΠΟΥ ΜΙΛΑΝΕ *

ζιγκ - ζαγκ
(εικόνα 6).

Επίσης ο οικονομικός απολογισμός για την κατασκευή του χρυσελεφάντινου αγάλματος της θεάς Αθηνάς από τον Φειδία, αποτελεί ένα από τα ΦΕΚ, που αντικρίζοντας το κανείς αντιλαμβάνεται αμέσως ότι ο πολιτισμός που δημιούργησαν οι αρχαίοι ήταν θαυμαστός, λόγω της άρτιας οργάνωσης. Ένα αξιοπρόσεκτο παράδειγμα αποτελούν τα μέτρα πυροπροστασίας, τα οποία έπαιρναν για να διαφυλάξουν τον πολιτισμό τους.

Αυστηρό μονοπώλιο

Κατά τον 3^ο και 4^ο αιώνα π.Χ. τα πολιτικά παιχνίδια ανάμεσα σε Αθήνα και Κέα ήταν έντονα (εικόνες 2,5). Η Αθήνα, που ήταν πανίσχυρη, ήταν σύμμαχος αλλά και αντίπαλος της Κέας. Η Αθήνα προσπαθούσε να επιβάλλει την παρουσία της, ενώ η Κέα «πάλευε» να παραμείνει ανεξάρτητη. Οι λόγοι ήταν κυρίως οικονομικοί.

Οι επιγραφές «μαρτυρούν» ότι οι Αθηναίοι επέβαλαν μετά από ψηφοφορία τη διάλυση της πολιτικής ένωσης και την αυτόνομη παρουσία των πόλεων της Κέας (εικόνα 2): Ιουλίδα, Καρθαία, Κορησία και Ποιήσσσα. Φαίνεται όμως, πως οι Αθηναίοι δεν ικανοποιήθηκαν με αυτή τους την κίνηση. Υποχρέωσαν και εξανάγκασαν το νησί να τους προμηθεύει αποκλειστικά με τη μίλτο, ένα ορυκτό που μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για τον χρωματισμό των αγγείων, των ξύλων, των μαρμάρων και την αδιαβροχοποίηση των πλοίων. Από την Ακρόπολη των Αθηνών σώζονται στήλες που ορίζουν το αυστηρό μονοπώλιο των Αθηναίων. Οι Κείοι έπρεπε να εξάγουν το πολύτιμο ορυκτό μόνο στην Αθήνα και με καράβι που όριζαν αποκλειστικά οι Αθηναίοι. Σε περίπτωση που γινόταν καταγγελία πως μεταφέρθηκε με άλλο πλοίο η μίλτος, δίδονταν αμοιβή στο μηνυτή. Εφόσον ήταν ελεύθερος πολίτης, λάμβανε το μισό του φορτίου, ενώ εάν ήταν δούλος, ελευθερωνόταν.

* Το παραπάνω άρθρο αποτελεί περίληψη ρεπορτάζ του ένθετου περιοδικού της ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑΣ «& 7» και παρουσιάστηκε στην γάλη στα πλαίσια του μαθήματος της Νεοελληνικής Γλώσσας.

Εικόνα 6

Εικόνα 2

Εικόνα 5

Έχει σκεφτεί ποτέ κανείς από πού προήλθε η λέξη **OK**; (οκέι ελληνιστί...)

Από πού προήλθε η λέξη ...

Η λέξη **Bluetooth**, τελικά, τι σχέση έχει με τα μπλε δόντια; Αυτές και άλλες λέξεις θα παρελάσουν από αυτή τη σειρά άρθρων που θα δημοσιευτούν φέτος στην εφημερίδα του γυμνασίου. Ελπίζω τα άρθρα αυτά να σας διασκεδάσουν, να σας ενημερώσουν και γιατί όχι να σας εκπλήξουν. Αξίζει να σημειωθεί ότι η πηγή των άρθρων μου είναι ένας Άγγλος συγγραφέας εκπαιδευτικών βιβλίων με το όνομα **Steve Taylore-Knowles**. Ο εν λόγω συγγραφέας διατηρεί και ιστοσελίδα, την οποία σας προτείνω να επισκεφτείτε. Η διεύθυνση της ιστοσελίδας θα αναφέρεται πάντα στο τέλος των άρθρων. Τι λετε λοιπόν, ξεκινάμε;

Ok ή... οκέι;

Σίγουρα η λέξη αυτή (άραγε μπορεί να την πει κανείς λέξη ή μήπως είναι αρχικά;) έχει απασχολήσει αναφορικά με την προέλευσή της, αρκετά εμάς τους Έλληνες. Ο λόγος είναι ότι αρκετοί ισχυρίζονται ότι η λέξη αυτή προέρχεται από το, άκρως ελληνικό, **ΟΛΑ ΚΑΛΑ**. Είναι όμως έτσι; Οι άλλες θεωρίες τι λένε; Ποια θεωρία προέλευσης της λέξης είναι η επικρατέστερη;

Υπάρχουν ποικίλες ιστορίες για την προέλευση της λέξης αυτής. Θα αναφέρω κάποιες, όσο γίνεται συνοπτικότερα: **A.** Κάποιοι ισχυρίζονται ότι η λέξη προήλθε από τη λέξη **waw-kay**, το οποίο στην αφρικανική διάλεκτο **Wolof**, σημαίνει «ναι».

B. Προέρχεται από την ινδιάνικη λέξη **hoke** (μη ρωτήσετε τι σημαίνει!!!)

Γ. Προέρχεται από τη γαλλική λέξη **au quai**, η οποία αναγραφόταν πάνω στις συσκευασίες βαμβακιού, όταν ήταν έτοιμες για φόρτωμα στα πλοία.

Δ. Προέρχεται από την ελληνική φράση **Όλα Καλά**, την οποία προανέφερα.

Ε. Προέρχεται από τα αρχικά του ονόματος κάποιου **O. Kendall**, ο οποίος τα έβαζε ως στάμπα στα...μπισκότα που παρήγαγε (αν είναι δυνατόν!).

ΣΤ. Προέρχεται από την ονομασία του λιμανιού της **Αϊτής Aux Cayes**.

Z. Προέρχεται από τα αρχικά γράμματα του αξιωματού (Ober Kommando) ενός Γερμανού αξιωματικού, ο οποίος έλαβε μέρος στον πόλεμο της Ανεξαρτησίας των Αμερικανών αποίκων ενάντια στους Άγγλους, στις **ΗΠΑ**.

Μπερδευθήκατε; Δεν ξέρετε τι να πρωτοπιστέψετε; Δεν είστε οι μόνοι. Λάβετε υπόψη ότι υπάρχουν και άλλες θεωρίες, άλλες λιγότερο και άλλες περισσότερο πιστευτές. Και αν δεν μπορείτε να αποφασίσετε ποια θεωρία σας ταιριάζει, διαβάστε και την επικρατέστερη, σύμφωνα με τους ειδικούς και...τα συμπεράσματα δικά σας!

Το σωτήριο έτος 1963, κάποιος κύριος ονόματι **Allen Walker Read** (για να μάθετε περισσότερα για την ιστορία του, κάντε αναζήτηση του ονόματος του μέσω του **Google**) διατύπωσε τη θεωρία ότι η λέξη **ok** έχει τις ρίζες της στα δημοσιεύματα εφημερίδων του 1830. Εκείνη την εποχή υπήρχαν αρκετοί που δεν ήξεραν να μιλάνε και να γράφουν καλά αγγλικά (δεν μιλάμε για άτομα που είχαν άλλη μητρική γλώσσα και τύχαινε να ξέρουν και αγγλικά. Μιλάμε για άτομα που ως μητρική γλώσσα είχαν τα **Αγ-**

γλικά!). Οι εφημερίδες δημοσίευαν αρχικά γράμματα φράσεων. Οι φράσεις όμως αυτές ήταν γραμμένες

με λάθος ορθογραφία επίτηδες, γιατί έτσι συνήθως τις έγραφαν αυτοί που μόλις και μετά βίας είχαν τελειώσει το δημοτικό. Μία από τις φράσεις αυτές ήταν και το **Oll Korrect**. Η κανονική φράση βέβαια είναι (για να δούμε ποιον ξέρουν σωστή ορθογραφία στα Αγγλικά!) **All Correct**. Είπαμε όμως, τότε ήταν της μόδας να χρησιμοποιούν οι εφημερίδες τα αρχικά από φράσεις που ήταν γραμμένες με λανθασμένη ορθογραφία και να τα δημοσιεύουν στα πρωτοσέλιδα. Έτσι, μετά από δημοσίευση του **OK** (από το λανθασμένο **Oll Korrect**) σε πρωτοσέλιδο εφημερίδας εκείνης της εποχής, οι άνθρωποι άρχισαν να χρησιμοποιούν τη νέα αυτή λέξη. Το παράξενο είναι ότι η λέξη αυτή εμφανίστηκε για να διακωμωδήσει αυτούς που δεν ήξεραν ορθογραφία, κατάφερε όμως και μπήκε στα λεξικά!

Συμπερασματικά, είναι μάλλον άδικο να πασιχίζει κανείς να γίνει διάσημος μέσα από την τηλεόραση (όπως πολλοί εσφαλμένα πιστεύουν). Ίσως μία δημοσίευση μίας σελίδας μας γεμάτης ορθογραφικά λάθη σε ημερήσια εφημερίδα να έχει αμεσότερα αποτελέσματα.

Κάθε 14 μέρες πεθαίνει μία γλώσσα - απειλούνται με εξαφάνιση 3.500 διάλεκτοι αυτό τον αιώνα

Από τις συνολικά 7.000 γλώσσες που μιλούν οι άνθρωποι στη Γη σήμερα, τουλάχιστον οι μισές απειλούνται με εξαφάνιση και, όπως προειδοποιούν οι γλωσσολόγοι, ενδέχεται να χαθούν μέσα στον αιώνα που διανύουμε. Οι ρυθμοί εξαφάνισης είναι αποκαρδιωτικοί, καθώς τα στοιχεία δείχνουν ότι κάθε 14 ημέρες πεθαίνει μια γλώσσα.

Αρκεί μία μόνο στιγμή για την εξάλειψη μιας γλώσσας, η στιγμή του θανάτου του μοναδικού εναπομείναντα εκπροσώπου της φυλής που τη χρησιμοποιούσε. Άλλες χάνονται σταδιακά, στο πλαίσιο της ανάπτυξης δίγλωσσων πολιτισμών, καθώς οι γλώσσες των ιθαγενών υποχωρούν μπροστά στη γλώσσα που κυριαρχεί στο σχολείο, την αγορά και την τηλεόραση.

Νέα έρευνα ήλθε να καθορίσει τις πέντε ζώνες του πλανήτη όπου ο αφανισμός των γλωσσών γίνεται με ταχύτετους ρυθμούς: τη βόρεια Αυστραλία, την κεντρική Νότια Αμερική, την άνω παράκτια ζώνη του Ειρηνικού στη Β. Αμερική, την ανατολική Σιβηρία και τις νοτιοδυτικές ΗΠΑ. Σε όλες αυτές τις περιοχές ζουν ιθαγενείς που μιλούν διάφορες γλώσσες με φθίνουσα πορεία... Τουλάχιστον το ήμισυ των γλωσσών του κόσμου δεν έχει αποτυπωθεί σε γραπτή μορφή και είναι ιδιαίτερα τρωτές. Μετά τον θάνατο και του τελευταίου ομιλούντα, δεν μένει κανένα λεξικό, κανένα κείμενο, κανένα αρχείο συμπυκνωμένης γνώσης και ιστορίας...

Ενδεικτικό της απειλής που αντιμετωπίζουν πολλές σχετικά γνωστές γλώσσες είναι το γεγονός ότι 83 γλώσσες με «παγκόσμια» επιρροή χρησιμοποιούνται για τον γραπτό και τον προφορικό λόγο από το 80% του πληθυσμού της Γης. Οι περισσότερες από τις υπόλοιπες κινδυνεύουν σ' ένα ποσοστό τέτοιο, που ξεπερνά εκείνο των πτηνών, των θηλαστικών, των ψαριών και των φυτών...

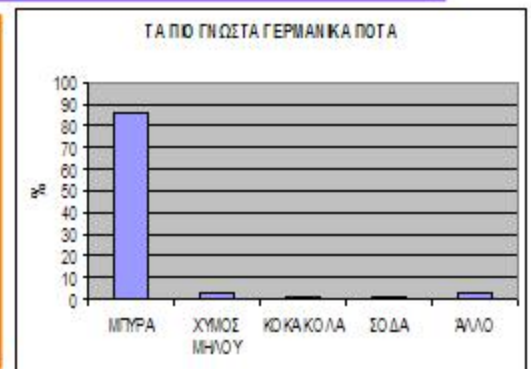
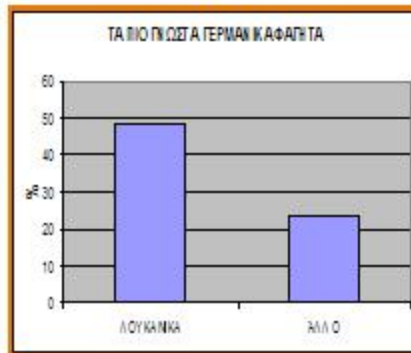
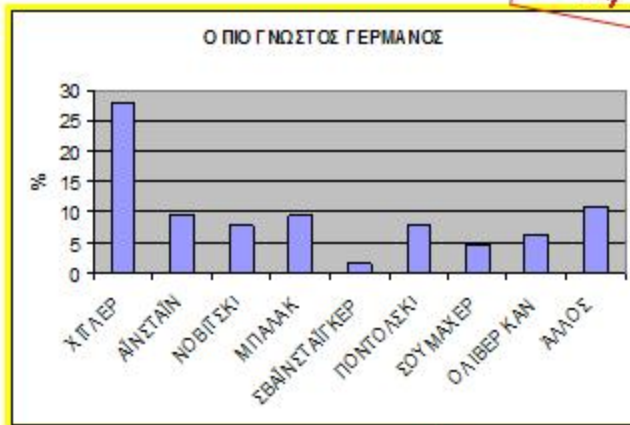
Τι γνωρίζουν τα παιδιά για τη Γερμανία και τη Γαλλία!

Τα παιδιά απάντησαν σε ερωτηματολόγιο πέντε ερωτήσεων, ανοικτού τύπου. Είναι ενδεικτικές οι απαντήσεις που δόθηκαν σχετικά με τις γνώσεις τους για τα κράτη που ρωτήθηκαν.

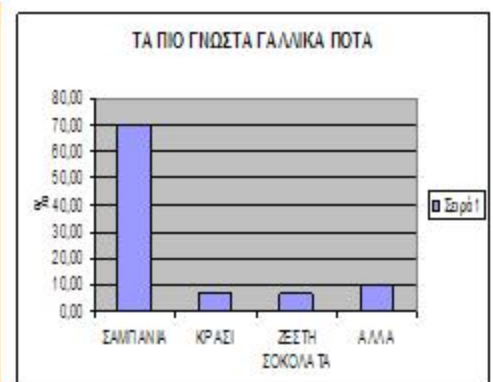
Με την ένδειξη «άλλο» στα σχεδιαγράμματα εμφανίζονται απαντήσεις που δόθηκαν μόνο μια φορά και κατά συνέπεια δεν ήταν δυνατή η γραφική τους απεικόνιση.

Σοφία Ηρακλείδου και Χριστίανα Μανρομάτη

Για τη Γερμανία...

Για τη Γαλλία...

Ανακοινώσεις

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ ΑΜΑΖΕΙ

Τ. ΕΝΘΕΤΟ

του πρώην Α2 (τωρινού Β2) είναι διαθέσιμο για όλο το γυμνάσιο. Αυτό σημαίνει πως όποιος θέλει να γράφει σε αυτό, αρκεί να δώσει το άρθρο του για να εκδοθεί.

Ελπίζουμε όλοι να είστε πρόθυμοι να γράψετε τα δικά σας άρθρα. Και το δικό μας περιοδικό να έχει μεγαλύτερη ποικιλία έτσι ώστε να είναι ενδιαφέρον για όλους. Είμαστε ανοικτοί σε καινούριες ιδέες και προτάσεις. Για περισσότερες πληροφορίες, θα δοθούν ανακοινώσεις στις τάξεις.

Τα θέματα είναι τα παρακάτω (ή όποια άλλα θέματα εσείς σκεφτείτε: δημοσιογραφικά, λογοτεχνικά ή άλλα).

Μουσική	Φιλομήλα Φραϊδάκη
Κινηματογράφος	Αγνή Ορφανουδάκη
Manga	Φιλομήλα Φραϊδάκη
Ηλεκτρονικά παιχνίδια & κονσόλες	Φιλομήλα Φραϊδάκη
Καινούρια λειτουργικά συστήματα	Φιλομήλα Φραϊδάκη
Καινούρια προγράμματα	Αγνή Ορφανουδάκη
Ηλεκτρονικές συσκευές	Αγνή Ορφανουδάκη
Νέα μοντέλα κινητών	Φιλομήλα Φραϊδάκη

Όσοι ενδιαφέρονται να γράψουν σε κάποια στήλη, να επικοινωνήσουν με την υπεύθυνη που αναγράφεται δίπλα στο κάθε θέμα.

Αγνή Ορφανουδάκη & Φιλομήλα Φραϊδάκη

**Διαγωνισμός
Καλλιτεχνικού Τετραδίου**

Σύντομα θα δοθεί η ευκαιρία σε όσους θέλουν να συμμετάσχουν σε ένα διαγωνισμό, όχι σαν τους άλλους, να πραγματοποιήσουν την επιθυμία τους! Ο διαγωνισμός καλλιτεχνικού τετραδίου που θα πραγματοποιηθεί στο σχολείο μας, θα αναδειξει το πιο εμπνευσμένο τετράδιο του γυμνασίου, το οποίο και θα βραβευθεί.

Λεπτομέρειες θα ανακοινωθούν.

Coming soon!

Αγνή Ορφανουδάκη & Φιλομήλα Φραϊδάκη

Music Club

Μία λέσχη (ξένης) μουσικής πρόκειται να λειτουργήσει στο σχολείο μας για όσους ενδιαφέρονται. Περισσότερα θα μάθετε σε λίγες μέρες.

Αγνή Ορφανουδάκη & Φιλομήλα Φραϊδάκη

Τίτλος: **Η εξωφρενακή επιστήμη του Σύμπαντος**

Συγγραφέας: Νικ Άρνολντ

Εκδότης: Ερευνητές

Τί θα πάθει ένα κουνέλι αν πέσει στο κέντρο της Γης; Τί συμβαίνει στον πυρήνα του ατόμου και ποιές χημικές αντιδράσεις πραγματοποιούνται στην επιφάνεια του Ήλιου; Απαντήσεις σε αυτά και σε δεκάδες ακόμη επιστημονικά ερωτήματα δίνονται με συναρπαστικό-και συχνά ανατριχιαστικό-τρόπο, στις σελίδες του βιβλίου που καταπιάνεται από τα απειροελάχιστα μικρόβια μέχρι το χαοτικό Σύμπαν.

Τίτλος: **Στην αγορά των Αρχαίων Αθηναίων**

Συγγραφείς: Κωνσταντίνος Βέτσης-Μαρίζα Ντεκάστρο

Εκδότης: Καλειδοσκόπιο

Μια βόλτα στην πόλη του Κέρκροπα και της Αθηνάς Παλλάδος, μια βόλτα στον χρόνο με ξεναγό τον 12χρονο Ίωνα από την Αλωπεκή έχουν την ευκαιρία να κάνουν οι αναγνώστες ηλικίας 10 έως 15 ετών. Παρατηρητικότητα, γνώση και φαντασία επιστρατεύονται μέσα από παιχνίδια και γρίφους για να μετατρέψουν τα ερείπια του κέντρου της πολιτικής, οικονομικής και θρησκευτικής ζωής της πόλης που γέννησε τη δημοκρατία σε τρισδιάστατα κτίρια γεμάτα ζωή.

Τίτλος: **Η κατάρα των μαθηματικών**

Συγγραφέας: Γιολάντα Τσιαμπόκαλου

Εκδότης: Ερευνητές

Η μικρή ηρωίδα του βιβλίου νιώθει το μυαλό της να κατακλύζεται από ερωτήσεις γιατί ανακαλύπτει ότι παντού υπάρχουν τα μαθηματικά. Οτιδήποτε κάνει, νιώθει να μετατρέπεται σε μαθηματικό πρόβλημα και αισθάνεται την κατάρα των μαθηματικών να την καταδιώκει: «Πόση ώρα θέλω να ετοιμαστώ για να πάω σχολείο αν χρειάζομαι έξι λεπτά για να ντυθώ, δέκα για το πρωινό, τρία για να χτενιστώ και ένα για να πλύνω τα δόντια μου;» Και λίγο πριν τρελλαθεί βρίσκει την λύση: πολλαπλασιάζει τα πάντα με το μηδέν και είναι πια ελεύθερη...

Βιβλιο - προτάσεις